

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ

Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης

Υδάτινου Περιβάλλοντος

Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

Ταχ. Δ/ση : Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ: 115 23, Αθήνα
Πληρ: Μ. Ποδηματά, Ι. Λάππας
Τηλ.: 2131515440, -416, -435
e-mail: m.podimata@prv.ypeka.gr
i.lappas@prv.ypeka.gr

Αρ. Πρωτ. 42264/27-9-2017
Ορθή Επανάληψη 08/09/2017
ως προς το άρθρο 1 και την υποσημείωση του ίδιου Πίνακα

Αθήνα, 01-09-2017
Αριθ. Πρωτ. 141323

ΠΡΟΣ: ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
Χαλκοκονδύλη 17
Τ.Κ. 104 32, Αθήνα

ΚΟΙΝ: 1) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γρ. Αναπληρωτή Υπουργού

2) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ
Γεν. Δ/ση Χωροταξικής και Περιβ/κής Πολιτικής
Διεύθυνση Υδάτων Νοτίου Αιγαίου
Επτανήσου 35.
Τ.Κ. 841 00, Σύρος

3) ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ
Δ/ση Εμπορίου, Ενέργειας & Βιομηχανίας
Λεωφ. Ελευθερίας 51, Κρεμαστή
Τ.Κ. 851 04, Ρόδος

4) κ. - ***

ΘΕΜΑ: «Διαμαρτυρία για την καταβολή προστίμου για τη χορήγηση άδειας χρήσης ύδατος»

- Σχετ: α) Ο Ν.3199/2003 «Πρόστασια και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (ΦΕΚ 280/Α'/09-12-2003), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- β) Το ΠΔ 51/2007 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με .... του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (ΦΕΚ 54/Α'/08-03-2017), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- γ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 146896/27-10-2014 «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων ..... και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ 2878/Β'/27-10-2014 όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ 3142/Β'/21-11-2014) και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 101123/17-06-2015 (ΦΕΚ 1435/Β'/10-07-2015), την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 170766/19-01-2016 (ΦΕΚ 69/Β'/22-01-2016) και την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/06-03-2017 (ΦΕΚ 814/Β'/14-03-2017).
- δ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 145026/10-01-2014 «Σύσταση, διαχείριση και λειτουργία Εθνικού Μητρώου Σημείων Υδροληψίας (Ε.Μ.Σ.Υ.) από Επιφανειακά και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα» (ΦΕΚ 31/Β'/14-1-2014), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 145893/12-05-2014 (ΦΕΚ 1212/Β'/13-05-2014), την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 146896/10-10-2014 (ΦΕΚ 2878/Β'/27-10-2014) και την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/06-03-2017 (ΦΕΚ 814/Β'/14-03-2017).
- ε) Η με ΑΠ 220661/28998/03-07-2017 επιστολή της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη» (ΑΠ ΕΓΥ 141323/17-07-2017) με τα συνημμένα έγγραφα.

Σε συνέχεια του ως άνω σχετ.(ε), σας παρέχουμε τις κάτωθι πληροφορίες-διευκρινήσεις:

A. Γενικότερα επί του νομοθετικού πλαισίου για την Προστασία και Διαχείριση των Υδάτων

Το ζήτημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων απασχολεί τις κρατικές αρχές από τη δεκαετία του 1980, όπου το σχετικό αντικείμενο θεσμοθετείται με το Ν. 1739/89. Από το 2003 και έπειτα, με την έκδοση του Ν. 3199/2003 (σχετ.α), για την εναρμόνιση και εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ), ξεκίνησε μια προσπάθεια για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού εθνικού θεσμικού πλαισίου, με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και προσανατολισμό για την αιφροδική διαχείριση των υδατικών πόρων, οι οποίοι έχουν στρατηγική σημασία για τη χώρα. Έκτοτε, μέχρι σήμερα, για την υποστήριξη εφαρμογής των αρχών που διέπουν το Ν.3199/2003, εκδόθηκε σειρά νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων για την προστασία των υδάτων που να επιτρέπει την ορθολογική αξιοποίησή τους.

Η ΕΓΥ, ως αρμόδια αρχή για τη χάραξη πολιτικής επί των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, αξιολογεί την πορεία εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και προβαίνει στοχευμένα στην έκδοση πράξεων, κανόνων/κανονιστικών αποφάσεων, προδιαγραφών και εγκυκλίων για την βελτίωση/επικαιροποίηση των υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων και την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν/αναδύονται κατά την πορεία εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου εν ισχύ. Σε κάθε επικαιροποίηση, η ΕΓΥ εστιάζει στην εναρμόνιση της ισχύουσας νομοθεσίας με τις τρέχουσες εξελίξεις και τις κοινωνικές ανάγκες, δίδει βαρύτητα στην εκτίμηση του πραγματικού αντικτύπου κάθε νέας δράσης σε όλα τα στάδια λήψης αποφάσεων, καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε η νομοθεσία να είναι απλή, σαφής, στοχευμένη και λιγότερο δαπανηρή στην εφαρμογή της, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκει την απλούστευση και τον περιορισμό του υπάρχοντος κανονιστικού φόρτου/διαδικασίας.

B. Ειδικότερα επί των τροποποιήσεων της ΚΥΑ 146896/2014 και ΚΥΑ 145026/2014

Επί των σχετ. (γ) και (δ) που εκδόθηκαν για την υποβολή εφαρμογής του Ν. 3199/2003 (σχετ. α) και του ΠΔ 51/2007 (σχετ. β), διευκρινίζεται ότι:

- i. Η άδεια χρήσης ύδατος αποτελεί διοικητική πράξη, που σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.3199/2003 (σχετ. α), η διαδικασία έκδοσής της, το περιεχόμενό της και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζεται/καθορίζεται με ΚΥΑ. Αρχικά, εκδόθηκε η ΚΥΑ 43504/2005, με την οποία καθορίστηκε ένα βασικό πλαίσιο αδειοδότησης. Το 2014 εκδόθηκε η ΚΥΑ 146896/2014, με την οποία καταργήθηκε η ΚΥΑ 43504/2005 και θεσμοθέτησε νέο πλαίσιο διαδικασίας για την αδειοδότηση χρήσης και εκτέλεση έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων. Η ΚΥΑ 146896/2014 (σχετ. γ) έχει επικαιροποιηθεί, κατόπιν, ως επί το πλείστον, αιτημάτων των Δ/νσεων Υδάτων ανά την επικράτεια, αποσκοπώντας στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητάς της και κυρίως στην απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης, τόσο από πλευράς υποβολής δικαιολογητικών όσο και από πλευράς διαδικασιών καλύτερης εξυπηρέτησης των πολιτών.
- ii. Με την ΚΥΑ 145026/2014 (σχετ. δ) συστάθηκε το ΕΜΣΥ, το οποίο αποτελεί επιχειρησιακό εργαλείο (ηλεκτρονικό μητρώο με τη μορφή συστήματος βάσης γεωχωρικών δεδομένων και υπηρεσιών) για την τεκμηρίωση και αξιολόγηση των αναγκών ζήτησης νερού σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού, με σκοπό την κατάλληλη και αξιόπιστη διαμόρφωση των Προγραμμάτων Μέτρων, στο πλαίσιο κατάρτισης και εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, ώστε να επιτυγχάνονται οι περιβαλλοντικοί στόχοι που προβλέπονται στο άρθρο 4 του Π.Δ. 51/2007 (σχετ. β). Η ΚΥΑ 145026/2014 (σχετ. δ), έχει επικαιροποιηθεί, αναγνωρίζοντας τον μεγάλο αριθμό αιτημάτων που θα υποβάλλονταν στις υπηρεσίες. Στην ουσία και κατά κύριο λόγο, οι τροποποιήσεις της ΚΥΑ 145026/2014 (σχετ. δ) αποσκοπούσαν στη διάθεση επιπλέον χρόνου στους πολίτες (παράταση χρονικών περιορισμών) ως προς την υποβολή αιτημάτων εγγραφής των σημείων υδροληψίας στη βάση του ΕΜΣΥ στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες υποδοχής αιτήσεων. Ας σημειωθεί ότι με την ΚΥΑ 145026/2014 διακριτοποιήθηκε η διαδικασία κατάθεσης αιτήματος για εγγραφή στο ΕΜΣΥ από τη διαδικασία

υποβολής αιτημάτων για αδειοδότηση, προκειμένου να δοθεί κίνητρο στους ενδιαφερόμενους να απευθυνθούν στις κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσίες και να δηλώσουν τα σημεία υδροληψίας που κάνουν χρήση (με μόνο μια πλήρως απλουστευμένη Υπεύθυνη Δήλωση, χωρίς τη συνοδεία δικαιολογητικών), ώστε κατόπιν να έχουν χρόνο στη διάθεσή τους να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά και να δρομολογήσουν τις απαραίτητες διαδικασίες για την αδειοδότηση των σημείων υδροληψίας με την υποβολή έτερης αίτησης. Από μέρους της ΕΓΥ, υπήρξε πρόνοια τόσο για τη συνεχή έκδοση Δελτίων Τύπου από το Γραφείο Τύπου του ΥΠΕΝ, όπου οι πολίτες προτρέπονταν για υποβολή αιτημάτων δήλωσης των σημείων υδροληψίας του στο ΕΜΣΥ, όσο και για την συχνή επικοινωνία και υποστήριξη των Δ/νσεων Υδάτων για τα θέματα λειτουργίας του ΕΜΣΥ.

- iii. Από τη στιγμή που εξέπνευσε η προθεσμία για το ΕΜΣΥ (31/12/2014) και επετεύχθη ως ένα βαθμό ο στόχος της ΕΓΥ για την χωρική αποτύπωση των υφιστάμενων υδροληψιών, τη διαμόρφωση μιας καλύτερης συνολικής εικόνας της διαχείρισης των υδάτων της χώρας και συνακόλουθα καλύτερης εποπτείας των αντλούμενων ποσοτήτων ύδατος, δεν ήταν λειτουργική επιχειρησιακά και διοικητικά η διαφοροποίηση των διαδικασιών εγγραφής υδροληψιών στο ΕΜΣΥ και αδειοδότησής τους, οπότε και η ΕΓΥ προέβη σε κατάλληλη τροποποιητική ρύθμιση. Πλέον, η εγγραφή στο ΕΜΣΥ δεν αποτελεί προστάδιο τήρησης διοικητικής διαδικασίας για την έκδοση άδειας χρήσης ύδατος σε όλες τις περιπτώσεις. Σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/2017 (ΦΕΚ 814/τ.Β') που προσφάτως τροποποίησε την ΚΥΑ 146896/2014 (σχετ. γ), η εγγραφή στο Ε.Μ.Σ.Υ. γίνεται μόνο για τα ανενεργά σημεία υδροληψιών, για τα οποία προφανώς δεν εκδίδεται άδεια χρήσης. Αντιστοίχως, από 14-3-2017 και μετά (ημερομηνία δημοσίευσης σε ΦΕΚ της ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/2017) η κατάθεση φακέλου για άδεια χρήσης νερού γίνεται χωρίς να συνοδεύεται από αίτηση καταχώρησης στο Ε.Μ.Σ.Υ. Οπότε, και μεν το πιστοποιητικό έκδοσης ΕΜΣΥ και η άδεια χρήσης ύδατος εμμέσως συνδέονται, αλλά δεν θα πρέπει να συγχέεται η διαδικασία και η σκοπιμότητα έκδοσης της άδειας χρήσης ύδατος (διοικητική πράξη με έννομες συνέπειες που δεσμεύει τόσο τη Διοίκηση όσο και τον διοικούμενο) και ενημέρωσης της βάσης του ΕΜΣΥ (επιχειρησιακό εργαλείο για την καλύτερη εποπτεία των αντλούμενων ποσοτήτων ύδατος), ανεξαρτήτως αν τα προσκομισθέντα στοιχεία είναι σε μεγάλο βαθμό κοινά, επειδή ακριβώς αναφέρονται στο ίδιο θεματικό αντικείμενο, ήτοι το σημείο υδροληψίας. Εξάλλου, η εγγραφή στο ΕΜΣΥ δεν δεσμεύει την αδειοδοτούσα αρχή ως προς τη χορήγηση ή μη της άδειας χρήσης νερού.
- iv. Η ΕΓΥ προχώρησε εντός τριμήνου από τη δημοσίευση της ΚΥΑ υπ' αριθμ. 146896/2014 στην έκδοση της υπ' αριθμ. οικ.100089/23-01-2015 Διευκρινιστικής Εγκυκλίου, σύμφωνα με την οποία η αναγραφή του κωδικού ΕΜΣΥ πριν την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης Υπουργού του ΠΕΚΑ, δεν αποτελεί αναγκασία και ικανή συνθήκη για την έκδοση της άδειας χρήσης ύδατος. Η Διευκρινιστική Εγκύκλιος διαβιβάστηκε σε όλες τις αρμόδιες κατά τόπους υπηρεσίες υποδοχής αιτήσεων (υπηρεσίες Δήμων, τμήματα Υδροοικονομίας, Τμήματα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας, Δ/σεις Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού των Περιφερειών μέσω των Δ/σεων Υδάτων των αντίστοιχων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων). Επίσης, ζητήθηκε η συμβολή των Δ/σεων Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στη διοργάνωση συναντήσεων με τις ως άνω συναρμόδιες υπηρεσίες ΟΤΑ για την παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων για την απρόσκοπτη λειτουργία και την εποικοδομητική συνεργασία, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα σύγχυσης/κακοδιοίκησης ως προς την εφαρμογή του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου.
- v. Η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις τόσο για τη διαδικασία αδειοδότησης όσο και για την εγγραφή σημείων υδροληψίας στο ΕΜΣΥ λειτουργεί ως μέτρο συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο και παράλληλα ως μέσο αποτροπής από τη μη τήρηση/εφαρμογή των διατάξεων και γενικά της παραβατικής συμπεριφοράς. Η προσέγγιση που υιοθετεί η ΕΓΥ ως προς τις κυρώσεις είναι στοχοθετημένη και διαφοροποιημένη. Ειδικότερα, για τις περιπτώσεις υφιστάμενων σημείων υδροληψίας ισχύουν οι κυρώσεις που περιγράφονται στο άρθρ. 13, παρ. 1, περ. (ε) της ΚΥΑ 146896/2014 (σχετ. γ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και αφορούν στην

παράλειψη υποβολής αιτήματος τόσο για εγγραφή σημείων υδροληψίας στο ΕΜΣΥ όσο και για έκδοση άδειας χρήσης ύδατος (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1. Κυρώσεις για τις περιπτώσεις υφιστάμενου σημείου υδροληψίας

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ		ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ
ΓΙΑ ΕΜΣΥ μέχρι 31/12/2014*	ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΥΔΑΤΟΣ μέχρι 14/03/2017**	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	<p>ΟΧΙ εφόσον το αίτημα για άδεια χρήσης ύδατος κατατέθηκε μέχρι 30/09/2015 (άρθρ. 1, παρ.1, ΚΥΑ 101123/2015).</p> <p>ΝΑΙ Για κατάθεση αιτήματος άδεια χρήσης ύδατος μετά την 01/10/2015 το πρόστιμο διαμορφώνεται ως εξής:</p> <p>-01/10/2015 έως και 31/10/2015: 50 €</p> <p>-01/11/2015 έως και 30/11/2015: 100 €</p> <p>-01/12/2015 έως και 31/12/2015: 150 € (άρθρ. 1, παρ.1, 101123/2015)</p> <p>-01/01/2016 έως και 13/03/2017: 150 € όταν ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται αυτοβούλως και υποβάλει αίτημα αδειοδότησης, άλλως 1000-2000 € σε περίπτωση παράβασης κατόπιν διενεργούμενου ελέγχου από την αδειοδοτούσα αρχή (άρθρ. 4, παρ. 1, ΚΥΑ 170766/2016)</p>
ΝΑΙ	ΟΧΙ	<p>ΝΑΙ ύψους 150 € (παράβολο υπέρ του Πράσινου Ταμείου) όταν ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται αυτοβούλως και υποβάλει μετά την 14/03/2017 αίτημα αδειοδότησης ή εντός προθεσμίας συμμόρφωσης ορισθείσα από την αδειοδοτούσα αρχή (συμπεριλαμβανομένης ενδεχόμενης παράτασης), άλλως τιμωρείται με πρόστιμο ύψους 1000-2000 € λόγω παράβασης διατάξεων άρθρ.11, παρ. 2 της ΚΥΑ 146896/2014, όπως ισχύει.</p>
ΟΧΙ	ΟΧΙ	<p>ΝΑΙ ύψους 250 € (=100+ 150 €) όταν ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται αυτοβούλως και υποβάλει αίτημα αδειοδότησης, άλλως (μετά από έλεγχο ή καταγγελία) τιμωρείται με πρόστιμο ύψους 3000-5000 € λόγω παράβασης που προβλέπεται στο άρθρ. 13, παρ. 1, περ. (β) της ΚΥΑ 146896/2014, όπως ισχύει.</p>

* σημειώνεται ότι από 01/01/2015 έως 14/03/2017 το πρόστιμο για την υποβολή αιτημάτων εγγραφής (παράβολο για εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης) στο ΕΜΣΥ ήταν 100 € (άρθρ. 17, παρ. 3, ΚΥΑ 146896/2014)

** έναρξη ισχύος της ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/2017 που τροποποιεί την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 146896/2014.

Γ. Ειδικότερα επί της πρότασης του ΣτΠ για εξέταση δυνατότητας τροποποίησης της ΚΥΑ 146896/2014

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΓΥ αναλαμβάνει στοχευμένες πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση ποιότητας στις κανονιστικές ρυθμίσεις/διατάξεις/οδηγίες τις οποίες προετοιμάζει, συνεκτιμώντας τις σχέσεις κόστους – οφέλους και τις πιθανές διακινδυνεύσεις μέσα από την ανάλυση/αξιολόγηση συνεπειών των ρυθμίσεων (π.χ. διοικητικά βάρη, νομικές υποχρεώσεις, εύλογη σχέση μέσου και σκοπού, ασφάλεια δικαίου, διαφάνεια, αποδοτικότητα, τεκμηρίωση συνεπειών ρύθμισης, προσδιορισμός εναλλακτικών επιλογών, στάθμιση ωφελημάτων κλπ).

Προς επίτευξη των ανωτέρω, η ΕΓΥ είναι ανοικτή σε κάθε πρόταση από φορείς και πολίτες και υποστηρίζει αντίστοιχες ενέργειες υποβοήθησης του έργου της. Η ΕΓΥ θα ήθελε να ευχαριστήσει το ΣτΠ για την πρόταση περί εξέτασης της δυνατότητας τροποποίησης των διατάξεων του άρθρ. 13, παρ. 1, περ. (ε) της ΚΥΑ 146896/2014, όπως ισχύει, για τους πολίτες που έχουν ήδη καταθέσει αιτήσεις για

